

Мая Владимирова Стоянова

РОЛЯ НА БЪЛГАРИЯ В СИГУРНОСТТА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

В съвременния глобализиращ се свят движението на хора, материални средства, идеи, ценности, символи става все по-лесно. Някои граници започват да съществуват само формално, а хората все по-свободно пътуват по целия свят. Нашата страна-България се намира във важен геополитически възел. През нашата територия преминават главни пътища, които свързват няколко континента. Като външна граница на Европейския съюз ролята на нашата страна сега и за в бъдеще ще бъде да регулира целия миграционен поток от хора, който преминава от другите континенти (Азия и Африка) към Европейския съюз и свързаните с това предизвикателства – трафик на хора, наркотици и оръжие. При разглеждане на ролята на България в сигурността на Европейския съюз ще наблегна на следните акценти:

- географско положение на България;
- България като геополитически възел;
- България като външна граница на Европейския съюз.

България е част от Западния санитарен кордон, тя се намира в Балканския геополитически възел, където традиционно се сблъскват интересите на най-значимите за глобалната геополитика Големи пространства. На относително неголеми разстояния от София са страните от Кавказкия и Близкоизточния геополитически възел, ключовите пространства Босфора и Дарданелите, Дунав, Черно, Бяло и Адриатическо море. В непосредствена близост до нея са конфликтните зони Косово и Западна Македония. Всичко това прави и днес земите ни изключително актуален обект и субект на междудържавните отношения. Предвид динамичната обстановка, в която живеем се появяват все нови и неочаквани заплахи за сигурността. В балканския геополитически възел се преплитат интересите на Mitteleuropa, Евразия, ислямския свят и атлантизма. Точна пространствена оценка на Балканския полуостров дава още през 1924 забележителният български географ Жеко Радев. Според него, "Балканският полуостров се явява най-здрава и най-стабилна мостова твърдина, която свързва тясно цялата централна и югоизточна част на европейския материк с Предна Азия (п-в Мала Азия - М.Р.) и Северна Африка". Освен страните от Балканския полуостров, условно към Балканския геополитически възел могат да се причислят също Унгария, Румъния, Молдова, Турция и дори пространствено отдалеченият остров Кипър. В по-широк пространствен смисъл, за региона често се използва и понятието Югоизточна Европа. За да се анализира съвременното геополитическо положение на Балканите, е необходимо да се разкрият редица специфични природни и обществени фактори. Това изисква по-конкретно познаване особеностите при формирането на политическата карта, етническия и религиозния състав на населението, вътрешните военно-политически, транспортно-търговски и екологични отношения. От значение са също външните центрове на силата, техните геополитически партньори сред страните в региона, отношенията спрямо други геополитически възли (Кавказ, Близкия изток) или ключови пространства (Босфор, Дарданели, Суец) [1]. Ролята на България в сигурността на Европейския съюз е във връзка с ограничаване на нелегалната имиграция и предотвратяване на злоупотребите със система, създадена да обслужва добросъвестни имигранти и да гарантира сигурността на собствените си граждани. Това предполага

засилване контрола по външните граници на ЕС. Това налага значителни отговорности на новите членки на ЕС, които поради географски причини сега ще поемат управлението на голяма част от тези граници [2].

Глобалните политически и икономически промени са съпроводени със сериозни промени в средата за сигурност, което води създаване на по-стриктни мерки и по-голям контрол в областта на сигурността.

Литература

1. <http://geopolitica.eu/2005/broi42005/270-anatomiya-na-globalnoto-protivostoene-ot-gledna-tochka-na-klasicheskata-geopolitika?start=7>
2. http://eu.mvr.bg/Areas/Ext_borders/default.htm